

De dol

Queralt Riera

Introducció / Albert Mestres

TEATRE
bromera

Premi Eduard Escalante - XXXVII Premis Ciutat de València

[...] I hadn't moved. I felt the desert
stretching ahead, stretching (it now seems)
on all sides, shifting as I speak,

so that I was constantly
face-to-face with blankness, that
stepchild of the sublime,

which, it turns out,
has been both my subject and my medium [...]

Faithful and Virtuous Night, LOUISE GLÜCK

‘[...] No m’havia mogut. Vaig sentir el desert
estenenent-se endavant, estenenent-se (sembla ara)
per totes bandes, movent-se mentre parlava,

de manera que em trobava constantment
cara a cara amb la buidor, aquella
fillastra del sublim,

que, resulta,
ha estat tant el meu tema com el meu mitjà [...]

Nit fidel i virtuosa, LOUISE GLÜCK,
traducció de Núria Busquet

OBRA PER A UN SOL PERSONATGE

Aquesta peça està escrita amb vocació d'inclusió de gènere.

Té dues parts pràcticament iguals.

Es pot triar des de quin personatge llegir-la:

Part 1. Monòleg per a personatge únic, OFÈLIA.

Part 2. Monòleg per a personatge únic, HAMLET.

SUGGERIMENT:

A l'hora de muntar aquesta peça dramàtica se suggereix de fer-ho amb dos actors (home-dona, cis o *queer*) que s'alternarien les funcions. Així el públic podria triar de veure la funció des de la veu d'Ofèlia i bé de Hamlet.

PART 1

MONÒLEG PER A PERSONATGE ÚNIC, OFÈLIA

ESCENA 1

EL DIA 21 DE DESEMBRE D'ENGUANY

Tinc molta son.

M'adormo sovint als llocs.

Al tren,

asseguda en una cadira...

M'endormisco dempeus a la cua del súper.

Tinc son.

Dormo bé als vespres,

però tinc son de dia.

Tinc molta son.

L'altre dia va ser el meu aniversari, 32.

Ja no venen tants amics com anys enrere.

L'hereva.

Soc l'hereva.

Era l'hereva.

Organitzo les festes més *posh*.

(Posh vol dir 'elegant' en anglès i es fa servir si has anat a estudiar als Estats Units o a alguna escola *posh* de l'estranger i ets *cool*, que vol dir 'guai'.)

El negoci del pare:
Matar vaques i vedells, vendre'n la carn.

Fer créixer el negoci
i engreixar més vaques
i més vedells
i que els gestors i advocats diguin:
«Cal portar diners a Andorra».

Casa nostra és a Vila-sana,
a prop de Mollerussa.
Hi ha un estany,
el pare i l'oncle hi caçaven ànecs.

Jo no.
Els acompanyava de nena,
però mai no he caçat ni una mosca.

El pare no té por de res.

Dormia poc, el pare.
No com son germà
que era un dormilega,
gras,
sec de paraules,
amb molts pèls negres als braços
i molts pèls negres als forats del nas
i a dins de les orelles.

Diuen que el te du teïna i que és més excitant
que el cafè.
Mentida, és una llegenda urbana.

Jo m'atipo de te
fins que la meva bufeta ja n'està fins als ovaris
i dormo com una soca,
tantes hores com puc.

ESCENA 2
ZOMBIS

Mare, un te?

–Sí.

Mare, Fluoxetina, Paroxetina, Citalopram i Trazodona?

–Sí.

Mare, Mirtazapina?

–Sí.

Mare, Selegilina i Toloxatona?

–Sí.

Mare, Bupropion, Nefazodona i Amoxapina?

–També.

(Pausa.)

Mare, cargols a la llauna?

–Ai no, uix, fuig d'aquí, quin fàstic! Esquitlla't, dimoni escuat!

(L'OFÈLIA riu com ho faria una nena petita d'un disbarat.)

Mare, brandada de bacallà?

–Sí.

Mare, mitjons vermells?

–No, mai.

Mare, ungles vermelles?

–No, mai.

Mare, clavells vermells?

–No.

Mare, aquari amb peixos d'aigua salada?

–Sí.

Mare, Orfidal?

–Sí.

Mare, ioga?

–No.

No riguis, mare.

(Pausa.)

Mare, nedar al mar?

–Sí, sempre.

Mare, t'agrada viure aquí?

–No.

ESCENA 3
L'ESTANY D'IVARS D'URGELL, VILA-SANA I
VALLVERD

Tinc molta son, però somio poc.

L'altre dia vaig somiar amb el meu pare.
Va ser el primer cop que somiava amb ell des que va morir.

Ho recordo perquè somio poc
i recordo nítidament el que passava al somni,
perquè somio poc.

I ahir també,
ahir vaig tornar a somiar que el meu pare em parlava,
nítidament,
com si fos aquí,
ara mateix.

Dormia tan profundament
que el somni era més real que molts minuts de cada dia
que em passo endormiscada per aquí per allà.

Vaig agrair aquesta son meva
tan profunda que m'embroca,
d'ençà que el pare va morir.

El meu pare em parlava, deia:

«Perdona'm, filla,
perdona'm, filla,
perdona'm, filla...».

I jo volia dir-li: per què t'he de perdonar, pare?

I ell seguia: perdó, perdó, perdó, perdó...

I jo: anem a l'estany,
si ens afanyem veurem volar ocells
a trenc d'alba
abans que arribin els caçadors.

(I és estrany que digués això dins del somni jo, perquè a l'estany no es pot pas caçar, ara els ocells només són perquè la gent se'ls aguaiti i els nens en facin cursos i tallers amb l'escola, i els pares i els senyors que porten bicicletes de munyanya s'hi passegin tothora, per l'estany, amb cascos que fan riure i panxes rodones, i ulleres de sol amb els vidres en forma de llàgrima horitzontal.)

I ell:
filla meva,
petita,
perdona'm,
tan fràgil,
petita,

filla meva,
perdonà'm,
perdonà'm,
perdó,
perdó,
petita meva.

I jo:
què et passa, pare?

I ell dins del somni ha rebentat a plorar.
I plorava com si fos una bomba nuclear a Hiroshima,
com si fos un os que esbramega,
com la mascletà de València.

I jo no havia vist mai el meu pare plorar, mai.

I ell que es feia miques
dins del somni
de tant plorar,
i s'anava fent petit,
petit...

I jo:
pare,
no ploris,
abriga't i anem a l'estany,
encara no clareja,
anem,

no ploris més, pare,
anem a l'estany.

Agafarem la carretera que va cap a Vallverd
i de seguida hi arribarem.

I ell de tant plorar s'ha mort.
Dins del somni,
s'ha mort.

I jo m'he despertat de cop tota suada,
i he volgut trucar-li
i he recordat que és mort,
de fa dies.

El meu pare és mort.
Si somio, és mort.
Si em desperto, és mort.

I tota suada he sortit al balcó
despullada
i algunes volves de neu se m'han empegat al cos.
I quan les llunes blanques de les ungles de les mans m'han
quedat blavoses he entrat dins de casa,

i m'he tornat a ficar al llit.

Tinc son, tinc molta son.

I he dormit i m'he llevat a mitja tarda.

ESCENA 4

LA TERÀPIA

Són les set i vint del vespre i em truca la terapeuta,

on ets?,

m'he adormit,

vens?,

no vindré avui,

demà?,

he d'anar a casa del meu pare a recollir caixes,

pensava que això ja ho havies fet,

no són d'ell, són del negoci, papers i caixes plenes de papers,

ah,

no vindré més, només vull dormir,

et fa bé venir a xerrar,

només xerres tu i em fas venir son,

potser aquest cop pots explicar-me alguna cosa nova,

he somiat amb el meu pare,

què et deia?,

em demanava perdó, no sé per què, com si jo fos una nena petita encara,

no saps per què?,

no,

segur que no ho saps?

tinc son

...

ESCENA 5
UN COR TRENCADÍS

El dia que el meu pare va morir havia anat a caçar amb el seu germà, va tenir un infart fulminant.

Ens van dir que encara que l'helicòpter no hagués trigat 45 minuts a arribar hauria mort igualment.

Fulminant.

El meu tiet es fa càrrec del negoci, per ara.

El meu pare diu, diu del meu tiet que.../ deia que és un inepte, deia, però que cal respectar la família, cal ajudar la família, fer pinya.

Quina pinya?

Jo jugava amb el meu tiet quan venia a dinar a casa.

Un dia ja no vaig voler jugar més amb el meu tiet.

Ja no va venir a jugar a casa mai més, ni a dinar, perquè la meva mare s'hi va negar en rodó. M'hi nego en rodó, deia.

I la mare i jo vam anar a viure a la casa de Barcelona.

El meu pare anava a caçar amb el seu germà.

El meu pare i la meva mare s'estimaven, però a la seva manera.